

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete Műszaki Könyvtáros Szekciója (MKE MKSZ) februárban anyaintézményében, a BME OMIKK-ban tartotta idei első szakmai napját. A szekció rendezvényét igen nagy érdeklődés övezte, a résztvevők megtöltötték a patinás egykori folyóirat-olvasóteremet. A megjelenteket Nagy Zoltán elnök köszöntötte, és felkérte Liszkay Bélát, a könyvtár főigazgatóját, aki korábban az MKSZ vezetőségi tagja és alelnöke volt, *A műszaki könyvtárak szerepe, jövőbeli fejlődési lehetőségei és új útjai* című előadása megtartására.

A főigazgató előadásában elsősorban azokról a változásokról, fejlesztésekről

beszélt, amelyek az elmúlt időszakban történtek, illetve várhatók a könyvtárban.

A szolgáltatások terén újdonság az e-kérőlapok bevezetése, melyek rövid idő alatt igen népszerűvé váltak a felhasználók körében. A könyvtárban használt Aleph programból így már közvetlenül lehet a kéréseket a könyvtárosokhoz eljuttatni. Ma már igen fontos a nagy könyvtárak, különösen egy egyetemi könyvtár életében a külföldi hallgatók megszólítása is. Számukra egy kattintással elérhető a könyvtár internetoldalának angol nyelvű változata.

A legnagyobb sikert, elismerést a könyvtár tevékenységében talán az egyetem honlapjának szerkesztése jelentette

az elmúlt időszakban. *Aszódi Attila* rektorhelyettes kezdeményezésére a bme.hu honlap tartalomszolgáltatása megújult és a könyvtár kezelésébe került. Ez nem kis feladatot jelentett a munkatársaknak, de olyan jól sikerült az új arculat kialakítása, hogy 2013-ban elnyerték vele az igen megtisztelő legjobb felsőoktatási honlap címet. A múlt év folyamán kétszázötven új cikk került fel a honlapra, és a látogatottsága is folyamatosan nő, tudtuk meg a főigazgatótól.

Akárcsak az egyetem honlapjának a szerkesztése, a *Kutatók éjszakája* rendezvénysorozat műegyetemi eseményeinek a szervezése sem szorosan vett könyvtári feladat, de szívesen vállalták a BME OMIKK munkatársai ennek teendőit. Az egészségügyi személyzetről való gondoskodás, az előadásokhoz szükséges termek biztosítása, a programok anyagi vonzatának fedezésére pályázatok írása csak néhány az ehhez kapcsolódó munkák közül.

A műegyetemi és külföldi oktatók egyik igen jelentős publikációs csatornája a *Periodica Politechnica* sorozat folyóiratai, melyek nyomtatott és open access elektronikus változatban is megjelennek. A technikai szerkesztéssel, a megjelenéssel, az elektronikus szerkesztőségi rendszer üzemeltetésével kapcsolatos teendők a könyvtár feladatai közé tartoznak. A szaklapok jelentőségét mutatja, hogy kettő rendelkezik közülük impakt faktoral, és a Scopus is referálja.

A BME OMIKK gondozásában jelenik meg a könyvtáros szakma egyik leg-rangosabb folyóirata, a hatvanegyedik évfolyamába lépett TMT, vagyis a *Tudományos és Műszaki Tájékoztatás*. A kiadvány megjelenésének finansziális problé-

máiról és a kiadás jövőbeli – várhatóan a jövő évtől kezdődő – online megjelenéséről részletesebben *Berke Barnabásné*től, Zsuzsától, a folyóirat olvasószervezőjétől hallottunk. Jelenleg a folyóirat nem kap semmilyen támogatást a központi költségvetésből, a szerkesztők és a cikkírók önkéntes munkával járulnak hozzá a lap fenntartásához. Az analóg (nyomtatott) megjelenést ebben az évben még az előfizetési díjakból finanszírozzák. Berke Barnabásné ezúton is kérte a tagságot, hogy minél többen támogassák cikkeikkel, recenziókkal a lap megjelenését.

A múlt év folyamán új helyre, közelebb az anyaintézményhez, a K épületbe költözött a BME Levéltára, melyet még a '70-es évek elején *Szögi László*, a könyvtár akkori munkatársa alapított. Egy másik tavalyi, a könyvtárat építészeti szempontból érintő beruházás a főépület fűtésének részbeni korszerűsítése volt. Az átalakítás a nagyolvasót, az előteret és a földszinti folyosót érintette, amely helyeken korszerű geotermikus energiával váltották ki a korábbi fűtésrendszert. A padlófűtést és a meleg levegővel való ellátást az épület mellett elhelyezett tizenhat szonda biztosítja. A beruházás pályázati pénzből valósult meg.

Liszkay Béla beszélt a könyvtár jövőbeli terveiről is. Ezek között szerepelt a cédulakatalógus teljes kiváltása, melyben az első lépés a katalóguscédulák digitalizálása lenne, majd ezt követően egy nagymértékben automatizált feldolgozási módszerrel az eddig még feldolgozatlan harmincöt százalék konverziója következne. 2014-ben szeretnének új, korszerű, a MIT-en is alkalmazott DSpace szoftverrel egy egyetemi repozitórium-szolgáltatást elindítani. Ennek előkészí-

tése a háttérben már javában zajlik, a neve MDA, Műegyetemi Digitális Archivum lesz. Célul tűzték ki a könyvtárközi kölcsönzés rendszerének korszerűsítését. Az új rendszer teljes körűen elektronikusan kezelné a kéréseket. Szeretnék a külföldi hallgatókat jobban bevonni a könyvtár használatába. Terveik között szerepel az olvasói terek átalakítása, a változó igényekhez való igazítása. Az egyetem tervezi egy múzeum létrehozását, mely szervezetenként majd szintén a könyvtárhoz tartozna.

Várhatóan 2014 első felében valósul meg a BME Publikációs Adattárának migrációja az MTMT-be, a Magyar Tudományos Művek Tárába. A betöltést követően az oktatók, kutatók tudományos munkásságának nyilvántartása az MTMT keretein belül fog megvalósulni.

Liszkay Béla nem csak a könyvtár újdonságairól, hanem nagyon őszintén beszélt a működtetés nehézségeiről, valamint a könyvtárosok élet- és munkakörülményeinek változásáról is. A finansziális nehézségek és a hálózat világa nagy kihívást jelent a könyvtárak számára, de ha az intézmények megtalálják az új feladatokat a megváltozott körülmények között és ezeket kiegészítik a könyvtárosok

korszerű szakmai tudásával, hosszú távon is jó esélyük van a sikeres működésre a diákokkal, kutatókkal és az olvasók különböző csoportjaival.

A főigazgató előadása közben és végén is lehetőség volt kérdések feltevésére, így közvetlen, jó hangulatú párbeszéd alakult ki a hallgatóság és az előadó között.

A program második részében *Horváth Attila Levente* könyvtáros, történész vezette körbe a látogatókat a könyvtár régi és új terein, aki nagyon élvezetesen mutatta meg a hallgatóságnak az épületet. A régi könyvtárépületet Petz Samu tervezte, és 1909-ben Wartha Vince rektor adta át a közönségnek. Érdekes történet, hogy az eredetileg az Országházba tervezett hatalmas, hatméteres szobor, amely Sissit és Ferenc Józsefet ábrázolja, végül a BME előterében állt. A háború alatt lebombázták, és mivel csak Sissi alakja maradt épségben, már nem állították fel újra. Tekintve, hogy beltéri szobornak készült, jelenleg az Epreskertben látható, egy fedett részen.

Az olvasóterem Magyarországon az egyetlen szakrális céllal készült, szabályos hálóboltozatú építmény. Egy óriási üres, boltíves falfelület látható benne, amelyet régen monumentális falfestmény díszített. Alkotója Rakssányi Dezső, a Benczúr-iskola tanítványa volt. Sajnos a freskó a II. világháborúban egy légitámadás során annyira tönkrement, hogy már nem volt helyreállítható.

Az olvasóterem alatt található raktárban lenyűgöző rendben sorakoznak a könyvek. Itt régebben tömöraktár volt, de most szabadpolcos olvasói tér lett belőle, ahol a kurrens műszaki szakkönyvállomány kapott helyet. Érdekes betekin-

tést kaptunk az állomány alakulásába. Eötvös kultuszminiszter adományával, öt könyvvel indult 1848-ban az intézmény, 1917-re 117 ezer dokumentumra nőtt az állomány, 2008-ra pedig már kétmillió kötettel büszkélkedhetett az egyetem könyvtára.

A hely sajátosságát mutatja, hogy időnként még az árvízzel is meg kell küzdeniük. Alkalmunk nyílt megtekinteni a csodálatos régi könyvek gyűjteményét is. Úgy tervezik, hogy a gyönyörű metszettekkel ellátott könyveket majd a leendő múzeumban állítják ki.

Feljebb mentünk az úgynevezett legyezőraktárba, amely ergonómiai szempontból is különleges létesítmény. A legfelső polcokat is el lehet érni létra nélkül. A padlózat tűzálló üveg, az üveglapokon az állítható polcok közé is sok fény érkezik. Olyan az épület, mintha egy ká-

polnában járnánk, emiatt sokan úgy gondolják, hogy itt valaha az is működött. Ez azonban csak szóbeszéd, Petz Samu egyszerűen ilyen szép könyvtárat tervezett.

Kár, hogy a levéltár megtekintése már nem fért bele az időnkbe.

A beszámolóban csak egy-egy érdekességet tudtunk kiemelni abból a sok információból, amit nagy tudású és igen jó előadói képességgel bíró kísérőnk, Horváth Attila mondott nekünk. Csak ajánlani tudjuk a tagtársaknak, hogy a múzeumok éjszakáján látogassanak el a BME OMIKK könyvtárába, mert szakmabeliként is sok meglepetésben lehet részük.

Egy információban és élményekben rendkívül gazdag délutánt töltöttünk a BME-OMIKK-ban, amelyért összes tagtársunk nevében is köszönetünket fejezzük ki a könyvtár főigazgatójának és munkatársainak. ■

